

жители на Гърция взиматъ всички онъзи Елински памѣтници отъ съвсѣмъ друга страна. Тѣ неразбираятъ на тия памѣтници, наистина, художествената стойностъ, нито се въодушевляватъ отъ тѣхъ, ала тѣ съ голѣмо изкуство ги експлоатиратъ материално, като съ тѣхъ мамятъ чуденците въ своята страна. Тѣзи памятници у тѣхъ сѫ просто напросто материална спекулация. „Повечето отъ памѣтниците“, казва Гастонъ Дешанъ, „които се ископватъ изъ развалините на старите градове, се носятъ въ Атинските музеи. Ала окрѣпните градове намиратъ, че такъва практика е една ужасна неправда, и искатъ старините да останатъ у тѣхъ, за да привличатъ пѣтниците, чието дохаждане би съживило локалната търговия. Често пѫти заради нѣкой откъслѣкъ сѫ се пораждали цѣли гражданска войни“¹⁾

V.

Понятията на всичките Гърци общественни съсловия за морала.

Грегоровиосъ, когото вече нѣколко пѫти приведохме, като е виждалъ, че неговото категорическо твърдение: какъ голѣма частъ отъ срѣдневѣковната история на нѣкогашното огнѣще на старите Елини принадлежи на Славяните, ще докачи до сърдцето новите самозванни Елини, старае се да ги поутѣши, като имъ говори така:

„На днешните Гърци може да се опости, че енергично отблѣскватъ смѣшанието на кръвта на своите прѣдѣди съ Славянската кръвъ, защото е понятно, че тѣ, така кичливи, желаятъ да бѫдатъ признати като законни потомци на най-висшето болярство въ човѣшкия родъ. Но, понеже нѣма възможностъ да имъ се признае това, тѣ трѣбва да се утѣшаватъ съ сѫдбата на всичките исторически народи, които сѫ произведение отъ смѣшението, и които, обновени съ това смѣшение, единствено сѫ могле да се удържатъ.“

Нека е простено на този прѣвѣсходенъ ученъ, за гдѣто въ своята чувствителностъ, гледа да ублажи въображаемата болка на единъ народъ, на когото историята съ такава любовъ е изучваль, ала ний неможемъ безусловно да приемемъ неговата теория за смѣшението, даже и да бѣше извѣршено това смѣшение въ Гърция, което впрочемъ, както видѣхме

1) Gaston Deschamps, *La Grece d'aujourd' hui*, стр. 357.